

- 1 Jeden moudrý muž pravil: „Kdo nedbá, aby byl vyučován, toho budeš marně vyučovati, dokud u něho neprobudiš vřelý zájem o učení.“ Tomu muži už dávno začali říkat „učitel národů“. A radil tou větou vašim učitelům, aby se vás snažili pro učení zapálit. Apropos, zapálit! Pro svoje vlastní učení a pro pravdu se jeden další slavný muž nechal zapálit. Stál si za svým, i když tušil, co ho čeká. Stvrdil to slovy: „Kdyby celý svět mi říkal něco, co se vzpírá mému rozumu, nemohl bych takovou věc tvrdit bez odporu svědomí.“ Připomíná vám to něco? Hlodá ve vás někdy svědomí? Je nutné, abychom svědomí naslouchali? Nemůžeme ho umlčet nějakým, z výmluv a omluv umotaným, roubíkem? Přiznejme si, že to děláme často: „Však se to příště už určitě naučím. Zítra už nebudu na hodině jen předstírat, že dávám pozor. Martin se na mě pořád šklebil, nemohl/a jsem se soustředit. Já za to nemůžu, paní učitelko! Tati, učitelka nám to nevysvětlila. Pač by to šlo snadno. Bylo mi špatně, a tak jsem nemohl napsat ten úkol.“ Důvodů, proč být ve škole přítomen jen tělem, si najdeme stovky. Nehledejme další, raději se nechme navnadit. I učitelé mají své důvody k předkládání toho či onoho učiva. „Děláte to pro sebe. Musíte se učit! Vidíš, jak jsi šikovný/á, doma z tebe budou mít radost. Je jasné, že to budete potřebovat v životě.“ A tak dále, a tak dále. Ale jak to udělat? Vyhovět oběma stranám a všem svědomím? Nové učivo není takové, jaké se zdá učitelům. Jednoduché. Hlava žáka není, jak na první dojem vypadá. Schopná pojmutout vše. Dokáže nám poradit učitel národů? Zde jsou jeho zásady:
- 16 První vtisknutí představy nejlépe utkvívá.
- 17 Vtisknuté představy, přijaté s pozorností, nám utkvějí v paměti dobře.
- 18 Představa vtisknutá myslí citově vzrušenou musí zákonitě utkvět hlouběji.
- 19 Zůstávat a prodlévat u předmětu znamená upevnit vtisknutou představu.
- 20 Vtisknout znovu už vtisknuté zesiluje představu.
- 21 Pokusným přetřásáním se vtisknutá představa začíná zesilovat.
- 22 Opakování je protilekem zapomínání.
- 23 Poslední dvě zásady nás momentálně zajímají nejvíce. Této práci totiž určitě předcházelo opakování a nyní začínáme přetřásat.
- 25 Hodně štěstí. Nechť jste zapáleni pro věc!

1. Kteří 2 slavní muži české historie jsou v textu zmiňováni?

JAKI

JAN HUS

2. Proč je ten prvně zmiňovaný nazýván „učitelem národů“?

věnoval se pedagogice, didaktice, reformoval mnoha školství (školství oysilovny)

3. Napiš název jednoho pedagogického spisu, jehož je autorem.

Velká didaktika; Brána jazyků a vědění; ORAON PLETHIS.

4. Co celý život dopalovalo druhému významnému muži?

Praktiku církve - předstírat - odtrhnout; hromadit majetek; život pomoci říci etise' normy, etosatu.

5. Pro co byl celý život zapálen?

pro spravedlnost; pro normu; proto aby církev uchovávala majetek a mordovala odpusťky a mýty malou popluky vra občady.

6. Napiš název díla, ve kterém své zapálení pro věc dokazuje a vyevuje své názory.

Knižku o svatokupce

7. Jakou smrtí zemřel a proč?

z byl zapálen, protože odmítl odrostat své názory.

8. V následujících souvětích (ve výchozím textu jsou označeny zeleně) podtrhní větu vedlejší a určí její druh.

Souvětí	Druh vedlejší věty
Kdo nedbá, aby byl vyučován, ...	PŘEDMETNÁ
A radil tou větou vašim učitelům, aby se vás snažili pro učení zapálit.	PŘEDMETNÁ
..., i když tušil, co ho čeká.	PŘEDMETNÁ
Kdyby celý svět mi říkal něco, co se vzpírá mému rozumu, ...	PŘEDMETNÁ
Je nutné, abychom svědomí naslouchali?	PODMĚTNÁ
Přiznejme si, že to děláme často	PŘEDMETNÁ
Zítra už nebudu na hodině jen předstírat, že dávám pozor.	PŘEDMETNÁ
Vidíš, jak jsi šikovný/á, ...	PŘEDMETNÁ
Je jasné, že to budete potřebovat v životě.	PODMETNÁ
Nové učivo není takové, jaké se zdá učitelům.	PŘEDMETNÁ
Hlava žáka není, jak na první dojem vypadá.	PŘEDMETNÁ

9. V následujících větách (řádek 16 – 22) podtrhní podměty, příslušky, předměty (nadeipiš nad ně zkratku).

První vtisknutí představy nejlépe utkvívá.

větivo

šoštívá

zkušit

ukázka

Vtisknuté představy, přijaté s pozorností, nám utkvívají v paměti dobře.

Představa vtisknutá myslí citově vzrušenou musí zákonitě utkvět hlouběji.

Zůstávat a prodlévat u předmětu znamená upevnit vtisknutou představu.

Vtisknout znovu už vtisknuté zesiluje představu.

Pokusným přetřásáním se vtisknutá představa začíná zesilovat.

Opakování je protilekem zapomínání.

10. Z vět uvedených v úkolu 9 (řádek 16 – 22 výchozího textu) vypiš:

Přísudek slovesně jmenný

je protilekem

Přísudek slovesný složený

musí utkvět, načiná, zesilovat

Podmět několikanásobný

ristrial a prodléhal

Podmět rozvíj

přetřádnlím, myslí, upernil, proslastar

Předmět v 7. pádu

přetřádnlím, s pozorností

Předmět ve 3. pádu

nám

11. Citát (řádek 1 – 2) vysvětli a napiš vlastními slovy. Začni větu slovem jestliže.

„Kdo nedbá, aby byl vyučován, toho budeš marně vyučovati, dokud u něho neprobudiš vřelý zájem o učení.“

Jestliže Kdo nedbá aby byl vyučován, toho budeš marně vyučovati. Neprobudiš vřelý zájem o učení.

12. Rozhodni, zda jsou následující výpovědi (v textu označeny modře) souvěti nebo věty jednoduché?

Výpověď	Věta jednoduchá / souvětí
Tomu muži už dávno začali říkat „učitel národů“.	✓
Pro svoje vlastní učení a pro pravdu se jeden další slavný muž nechal zapálit.	✓
Nemůžeme ho umílet nějakým, z výmluv a omluv umotaným, roubíkem?	✓
Důvodů, proč být ve škole přítomen jen tělem, si najdeme stovky.	✓
Poslední dvě zásady nás momentálně zajímají nejvíce.	✓

13. Využij všechna slova nabízená v rámečku a utvoř z nich 3 věty, přičemž jedna věta bude jednoduchá a další 2 věty budou tvořit souvěti. Čím se liší věta jednoduchá a souvěti?

na uvrhnutout Komenský muset Hus vlast odejít Lešno klatba Jan do a opustit

Věta jednoduchá: Na Jana Husa byla uročina klatba.

Souvěti: Komenský musel opustit klatbu a odesíl do Lešna.

Gramatický rozdíl mezi větou jednoduchou a souvětem:

W - pouze 1 pr; souvěti dle něho více pr.

14. Doplň chybějící informace.

Vedlejší věta přísudková

- řídící věta v souvěti obsahuje spronou stoxem
- vedlejší věta vyjadřuje jmenou ejc příslušku
- příklad věty jednoduché se slovesně jmenným přísluškem: Petr muni reformy!
- příklad souvěti s vv přísluškovou: Petr muni taky, že by se mstil.

15. Doplň chybějící informace.

Bible je jedna kniha a zároveň celá knihovna. Bývá nazývána různě – Písmo svaté, Kniha knih, ve staré češtině také například biblí, biblě apod. Můžeme ji rozdělit na ..... *Starý zákon* ..... (ten obsahuje 39 spisů) a ..... *Nový zákon* ..... (27 spisů). Bible je velmi silná kniha, má více než 1000 stránek, proto bývá tištěna na jemný a tenký papír. Známe mnoho různých vydání Bible, ilustrované, tištěné, ručně psané, ilustrované i bez ilustrací, zkrácené verze pro děti a ve výčtu bychom ještě mohli pokračovat. Pravděpodobně mnoho z vás má doma tuto knihovnu v knihovně. Židovská a křesťanská tradice o Bibli tvrdí, že obsahuje Boží zjevení, že skrze ni k lidem mluví ..... *Bůh* ..... . Bible je svědec, vyznání a poselství. Není to kniha nezaujatá, protože ji psali ti, kteří byli zaujati Bohem. Starý zákon vznikal 1000 let, autory jednotlivých spisů až na výjimky neznáme, jistotu nemáme u nikoho, jen u některých tušíme, jako například u krále Salamouna. Ten pravděpodobně napsal Píseň písni, milostnou báseň. Starý zákon je původně sbírkou posvátných židovských knih, které z židovství přejalo vzniklé křesťanství. Je napsán převážně ..... *hebrejsky* ..... , některé kratší části pak aramejsky. Je první částí Bible a popisuje historii židovského národa v průběhu několika stovek let. Abychom se v 39 spisech Starého zákona lépe zorientovali, rozdělujeme je na 4 okruhy: Zákon, Dějiny Izraele, Poezie a mudrosloví, Proroci. 27 spisů Nového zákona psaných ..... *řecky* ..... vzniklo v poměrně krátké době – mezi léty 50 až 150 n. l., nebo, chcete-li, po Kristu. Právě od narození Ježíše Krista je odvozen křesťanský ..... *novozákonník* ..... . Kolem roku 150 byly texty kanonizovány. I v Novém zákoně se potřebujeme zorientovat. Spisy můžeme rozdělit do 4 okruhů: Evangelia, Skutky, Listy, Zjevení svatého Jana. Jiné označení pro listy je ..... *episky* .....

16. Pořiď si z textu výpisek, který by mohl sloužit jako stručný zápis do sešitu.

Bible
- různé názvy : *Písmo* - *staré* - *kniha knih*
- části : *1-7 - 39 spisů* - *najednou hebrejsky, aramejsky*
NZ - 27 spisů - *řecky*
- Bible má více než 1000 stránek
- mnoho různých vydání
- je svědec, vyznání, poselství
Starý zákon: Zákon
Dějiny Izraele
Poezie a mudrosloví - Píseň písni (Salamoun)
Proroci
Nový zákon: Evangelia /
Skutky
Listy
Zjevení starého Jana

17. Pracuj s textem uvedeným ve cvičení 15. Vyplývaj z textu tato tvrzení?

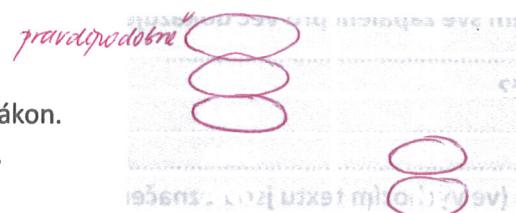
Král Salamoun napsal Píseň písni.

Bible obsahuje Starý a Nový zákon.

Nový zákon byl napsán později než Starý zákon.

Převážná část SZ je napsána aramejštinou.

Bible obsahuje 77 spisů.

18. Doplň do vět vhodné podměty a podle rodu podmětu i/y/a.

Kvůli Obnovenému zřízení zemskému musej zemi opustit ..... *protestanti* .....

..... *ženy* ..... a ..... *muži* ..... rád navštěvoval Husova kázání.

..... *Adam a Eva* ..... se jmenoval

..... *chlapec do dřevěte* ..... byl vyvražděn Herodesem.

S Komenským se do Lešna stěhoval i ..... *cesta rodina* ..... /y → dítě i manželka.

..... *Právnický* ..... pohřbil Komenského v Naardenu.

Evangelia napsal ..... *Matouš, Marek, Lukáš, Jan* .....

19. S použitím nabízených slov utvoř jednočlenné věty.

větrno	Je větrno.
špatně	Včera mi bylo špatně.
sněžit	O vánocích sněžilo.
mokro	Po dešti bylo mokro.

20. Utvořené věty převeď na dvojčlenné tak, aby se zásadně nezměnil jejich význam.

větrno	Fouká větr.
špatně	Včera jsem se cítil špatně.
sněžit	O vánocích padal sníh.
mokro	Po dešti byla mokrá silnice.

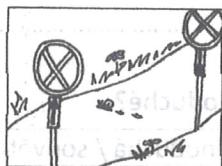
21. Vyjádři situace na obrázcích větným ekvivalentem.

WC

Járeček / taška

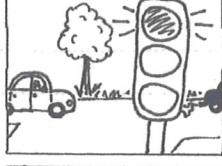
Zákaz zastavení!

Jestě jedno!

Neznaměrná vějná / Památka padlým

červená / stop.

Pomoc / Prosba o pomoc

Zákaz kouření.